

NR. 2/2009 - 28. ÅRGANG

Historielagsnytt

Vi ønsker deg som medlem i historielaget

Se side 24

Skoger og Konnerud
Historielag

Glimt fra arkivet

Av: Ole Kr Mortensen

Konnerud og 17.mai er et mye debattert tema de siste årene. Bildet vi har fått til Historielagets bildearkiv viser Konnerud Musikkorps – nettopp på 17.mai. Korpset ble startet i 1951, og er på vei mot de 60 år. Bildet er tatt i det korpset er på vei over Fredli-sletta, og passerer nedkjøringen til Stordammen Pensjonat – slik plakaten i venstre side forteller om. Eksakt når bildet er tatt er ikke kjent; Men en ting er sikkert: det er fra den perioden da 17-maitoget på Konnerud gikk den dryge runden fra Konnerud skole, via Bekkedalen og Hauanveien og ned til skolen. Ved avslutningen var det is og brus, med påfølgende sekkeløp og eggeløp. Jo da, noen av oss har minner fra de årene. Ett år gikk vi til og med og vasset i nysnø. Vi har sporet opp navnet på karen som bærer flagget. Det er Oddvar Karlsen, og foto er tatt et par år etter stiftelsen i 1951. Korpset hadde ikke uniformer, og vi gikk i konfirmasjonsdressene våre, kan oldtimeren Thorbjørn Tollefsen fortelle .

Ormetjern.

Konnerud musikkorps.

Så skal vi ikke langt for å omtale neste motiv. Det er hentet fra Ormetjern, og viser tjernet omtrent der grensen mot Nedre Eiker går. De stolte herrene på bildet er Johannes Bråthen. (t.h) og hans svigersønn Sigurd Neperud. Alt tyder på at Bråthen skal på jakt

ettersom han bærer våpen. Bildet antas å stamme fra 1920-årene. Johannes Bråthen som blant annet virket som skomaker, døde i 1937, 90 år gammel. Johannes er for øvrig bestefaren til Gunnar og Petter Bråthen som er bosatt på Konnerud

"Skoger og Konnerud Historielag har som formål å verne om kulturminner, samle muntlige og skriftlige tradisjoner om liv og arbeid i eldre tid og spre kunnskaper om fortiden i sitt virkeområde. Dette søkes oppnådd blant annet ved å samle registrere og restaurere minner av historisk interesse som knytter seg til nærings- og kulturliv, til slekter, gårder og boplasser".

Dette er formålsparagrafen for vårt historielag som dekker Skoger og Konnerud bydel.

En av de aktivitetene vi har gjennomført siste året er Kulturdagen på Skjeldrum med gårdsaga som sentralt samlingspunkt. Historielaget samlet i alt sju foreninger som alle var knyttet til aktiviteter midt i plommeinnhøstingen hos Linda Skjeldrum den midtre søndagen i september.

Det ble jobbet mye dugnad for å tilrettelegge et familievennlig program – men vi bommet på et eller annet. Det kom på langt nær så mange mennesker som forrige gang, og evalueringsmøtet fortalte oss om et fravær av entusiasme til å stille opp hvert år. Det ble påpekt av noen at man rett og slett brenner opp dugnadsviljen til å stille opp hvert år. Det er vi selvfølgelig enig i.

Men vi kan ikke slutte oss til tanken om at Kulturdagen skal arrangeres annethvert år. Poenget med Kulturdagen er å finne i Historielagets formålsparagraf. Er tre ganger på Skjeldrum nok? Bør vi ta en pause til Drammen kommune har bestemt seg for 200 årsstedet? Bør vi sørge for et mer allsidig innhold i dagen – et bredere tilbud om kultur? Bør Kulturdagen finne en annen attraktiv plass som samlingspunkt? Bør vi vurdere økonomiske samarbeidspartnere som kan bidra til at vi får igjen mer for dugnaden – sammen med inntektene fra arrangementet? Må vi bli mer opptatt av markedsføringen? Er tidspunktet på året feil?

Vi i historielaget føler at det er mange spørsmål som må avklares. Uansett vil vi arbeide med tiltak som er tilpasset vår formålsparagraf.

Om Kulturdagen skal arrangeres ett eller annet sted i 2010 så blir det opp til styret i SKH om så skal skje

Så er kulturregistreringen i full sving på Konnerud. Jo Sellæg sitter i fører-setet etter et oppdrag fra Drammen kommune. Vi avviklet et fantastisk flott høstmøte hvor Jo presenterte en foreløpig rapport. Vi traff mange nye mennesker blant det rekordstore frammøte på 63 personer. Vi håper på en positiv respons når SKH på ettermiddagen går ut og spør dere medlemmer om et engasjement knyttet til registreringen av steingjerder i Konnerudsamfunnet.

Takk for et godt år for vårt Historielag - fra ildsjelene i styret.

Ole Kr Mortensen

Harald Johansen Springover (t.h.) forteller om hvordan saga fungerte i drift. Til høyre: Aktive tilhørere: Fra V: Hans Myhre, Ragnar Ekeberg, Oscar Hauge. Foto: Reidar Halden.

Utgiver:

Skoger og Konnerud Historielag
Nr. 2. desember 2009- 28. årgang
Bladet kommer ut to ganger årlig- vår og høst -og sendes alle medlemmene i Historielaget.
Opplag: 5.000 eksemplarer (fulldistribusjon)

Historielagsnytt tar i mot stoff og bilder fra Skoger og Konnerud.

Styret

i Skoger og Konnerud historielag har denne sammensetningen:

Formann Ole Kr Mortensen.

E-mail: olekm@online.no

Nestformann Tone Sverreson Ørmen

Sekretær Per Runar Thoresen

E-mail: p-thores@online.no

Kasserer Randi Raaen.

Styremedlemmer Reidar Halden og Kai- Roger Olsen

Varamedlemmer Bjørn Jonassen og Elisabeth Ruud

Redaksjonskomité:

Leder: Per Runar Thoresen, Reidar Halden, Tone Sverreson Ørmen, Ingvild Anita Velde og Ole Kr. Mortensen (redaktør)

Fotokomité

Hans Haveraaen, leder, Åse H.Lyhmman Blixrud, Ingar Steen, Anne Lise Møller Nilsen, Tom Hayden og Oscar Hauge

Arrangementskomité:

Frank Tandberg, Arne Kristensen, Marit Knutsen, Harald Hindhamar og Astrid Ringstad

Teatergruppa - Det Dramatiske Selskap

President Kai-Roger Olsen, visepresident Gry Strøm Andersen, kasserer Johan Stråle, sekretær Liz Lie. Styremedlemmer Jan Sundby Ekeberg, Helge Stenseth og Betty Sønstrød. Varamedlem: Oddbjørn Lervik

Bygdesamlingen på Borge

Guider: Inger Hyllseth (tlf. 930 44877) Ingjerd Ramslie, Oddvar Borge Johansen

Besøk vår nettside: www.skhist.no

Postadresse: Skoger og Konnerud Historielag, Postboks 9112, 3006 Drammen
Lay out: PrintKonsult, Andebu.
Trykk: Trykk-Service, Drammen

Forsidebilde

Østre Hanevold gård. Far og sønn Harald og Jon Anders Hindhamar trenger ikke å sparke i bena for å ha noe å gjøre. Her er det høstløvet som står for tur. Foto: Reidar Halden.

Gården ved gamlekirken i Skoger

Det er kjent at de viktigste veiene i middelalderen gikk innom kirkene og de største gårdene. I vår tid er det ikke pilgrimsvegen som gjør denne gården kjent, men det at gården Østre Hanevold ligger øverst på golfbanen i Skoger og er et drømmested for de med pikétrøye og rutete bukse.

*Tekst: Tone Sverreson Ørmen
Foto Reidar Halden*

Det er Østre Hanevold gård som ligger ved Skoger gamle kirke, majestetisk høyt oppe på en voll. Det er en stor gård med en meget lang og spennende historie.

Harald I. Hindhamar møter oss da vi kommer på besøk, og invitasjonen til å

komme inn og smake kaffe og nystekte vaffer kommer raskt.

Trodde egentlig jeg møtte en familie i golfklær og ble overrasket da begge kom i rutete skjorte og en holdt på ute med traktoren, for verken far eller sønn Jon Anders hadde tatt seg tid til å begynne med golf.

Familien Hindhamar er de første på denne gården som har hatt gården i flere generasjoner, og nå er det tredje generasjon Jon Anders Hindhamar som har kontrollen på gården. Og han har tre barn, så her er det muligheter for at det skal bli 4.generasjon også, men det er enda mange år til.

1942

Bestefar Harald Hindhamar kjøpte gården våren 1942. Han var hagearkitekt

og drev et anleggsfirma i Oslo. Han var borte hele uken, men de hadde en gårdsbestyrer som bodde i en leilighet i huset sier Harald Inge. Han bodde sine første år i Oslo, før han kom til Skoger i 1942. Han tok landbruksskolen på Ås i 1956 og selv om de var 4 søsken lå det vel i kortene at han skulle overta eiendommen en dag, og det gjorde han i 1971.

Allerede i 1959 ble kuene solgt for landbrukspolitikken på den tiden la opp til det. ”Jeg hadde heller ikke lyst å være avhengig av kuene, og henge bak en kurumpe sent og tidlig” sier Harald som nå koser seg med nystekte egenproduserte vaffer på sønnens kjøkken.

Grua på kjøkkenet er der, men i nyere stil, men dørene på kjøkkenet og ellers i huset er ikke masseprodusert på Maxbo, de er originale med gamle flotte brede

Gårdsdammen som barna ble skremt med nøkken, men ingen har sett den. Tre generasjoner, Bestefar Harald, Jon Anders og Andreas, har alle prøvd seg på skøyter her.

Gårdseier Ole Anders, Harald og Linda Kristine med katten Frida.

lister rundt og fint restaurerte. Huset har to fløyer, hovedfløyen og den eldre fløyen og mellom disse er det to tykke tømmervegger og derfor er dørkarmen på den ene kjøkkendøren en halv meter tykk.

For lenge siden bodde "innejentene" på loftet og hvor mange som bodde i dette huset i gamle dager er usikkert.

Det er alltid noen som er opptatt av om det spøker i gamle hus, og ikke minst siden den gamle sognepresten Hammer har bodd her. Han er jo viden kjent for diverse spøkehistorier. Men Harald har ikke noen store spøkelse historier å fortelle, i så fall må det bare være et snilt spøkelse for de har ingen skumle historier å fortelle.

Under høstona kunne gården stille med et eget lag på Hanevold, 11 mann mot Skoger fotball lag og kampene var på Sletta. Far hentet arbeidere fra firmaet sitt i Oslo som hjalp til når høsten kom sier Harald og mimrer litt.

Jon Anders med sin familie har overtatt gården og bor i hoveddelen. Far Harald har flyttet inn i leiligheten som ligger i den andre delen, der som den tidligere gårdsbestyreren bodde. Jon Anders er født og oppvokst på gården, men han kan skryte av at han har bodd fem forskjellige steder - men vi snakker om inni i dette huset.

Gården har omtrent 1000 dekar og halvparten er dyrket mark og halvparten av den dyrka er golfbane, så her plukker man kanskje mer golfballer enn poteter.

Brann

I 1947 var det en stor brann på gården og alle uthusene gikk med i brannen, bortsett fra et lavt vognskjul.

Presten på Haneval

Kilde: Drammen Byleksikon-Skoger/ Konnerud av Per Otto Borgen

Christofer Paul Hammer (1718 -1793) var den første sogneprest i det selvstendige Skoger prestegjeld. (fra 1752 -1768.)

Han var født i Eidsfoss, sønn av forvalter på Eidsfos Værk, Hans Knudsen Ullern. Etter teologisk embetseksamen i København. Ble Hammer kapellan hos

sin svigerfar, sognepresten til Sande og Skoger, og overtok embete i 1752.

Han eide gården Store Haneval.

Hans sønn sogneprest Hans Daniel Hammer 1748 -1812 er født på Haneval, men flyttet til Sande prestegård. I ettertiden er det kjent at det spøker på Sande-prestegård, "den brune mann", sies å gå igjen fordi han en gang skulle ha drevet en konfirmant i døden.

Dagligstuen med dører og karmer i gammel stil.

Innehuset ble reddet av folk og naboer som kom strømmende til, men en som gjorde en bragd var Bjørn Lehn. Han satset alt og klatret opp på gavlveggen på hovedhuset og fikk pøst på vann som ble heist opp i bøtter. Takket være han og en til klarte de å redde huset til brannmannskapene kom og overtok.

Låven ble bygget opp igjen og denne gang arkitekttegnet og det bærer tunet preg av. Siden daværende eier var hagearkitekt ble det ikke tilfeldig oppsatt.

Gården har en egen dam som ligger rett nedenfor kirkemuren og det første man ser når man kommer inn på området.

Barna ble skremt vekk fra dammen med nøkken, men noe aktivitet hadde de ved den, som blant annet å gå på skøyter. Oldefar Hindhammer var opptatt av skøyter fordi han gikk på lengdeløp i Oslo, men så stor er ikke denne dammen at det er mulig her. Det ville bli sving på sving uten langside. Andreas 17 år har benyttet skøyter på egen skøytebane i hagen, men han har ikke fortsatt med det. Det er håndball som fanger han mest og mange timer utenom skolen blir brukt i Drammenshallen på DHK sitt juniorlag. Og yngste jenta på 13 år Linda Kristine er mest opptatt av turn, 4H og hester.

Eiendommen har hatt veldig mange eiere og den var tidlig i byborgeres eie og var i 1348 blant gods som ble verdsatt etter Olof Gudbrandsdatter i Oslo. I andre halvdel av 1500 tallet hadde Tordenstierneslekten hele gården, senere ble den eid av Sande sokninger, med Karl Bernhard Ordning, en av de mest kjente eiere. Hannevold var en stor gård og den trengte mange arbeidere og mye folk for å drifte, derfor kostet det mye slit og penger, så det var vel det som var grunnen til at stedet har hatt så stort skifte av eiere.

Kirken blir nevnt helt tilbake til 1327 og det er rimelig å tro at det var bebyggelse ved kirken og at det sto en gård på tunet den tiden. - Et sagn sier at kirken ble bygget av to munkar som hadde gått seg vill, men dette er det ikke så mange som tror på.

Halvmeter. Harald viser hvor bred den ene dørkarmen på kjøkkenet er.

Den gamle kirken

Kilde: Historieboka.no

En middelalderkirke oppført i stein lengst syd i bygda, rett nord for tunet til Store Haneval gård.

Kirken i Skoger er ikke blant de mest ruvende, den er oppført i stein.

Da kirken sto ferdig tidlig på 1200-tallet hadde bøndene i distriktet brukt ti år på å frakte fram 1200 tonn med steinblokker til de solide murene. Og kirken het

ikke Skoger gamle kirke, men Hanavals kirkja i skogerbygda.

Kongsemner av Sverres ætt hadde et solid overtak i kampen om tronen da kirken ble viet til Ringerikes legendariske sønn, Olav den hellige. Det skal ha skjedd en snau mannsalder før det blodstenkte hundreåret med borgerkriger mellom pavetro baglere og føydalstatens autoritetskritiske birkebeinere tok slutt.

Bernåsvillaen sett fra hovedinngangen/gårdsplassen slik den ser ut i dag.

Bernå – en stilfull villa

*Av: Per Runar Thoresen etter samtale med Ove Regstad
Bildene hentet fra Historielagets fotoarkiv.*

Om vi er innfødte eller innflyttere spiller mindre rolle. Alle kjenner den majestetiske Bernås-villaen som ligger så vakkert til på høyden ved siden av Bernås-krysset.

“Speiderhuset” er det vel kanskje også noen som kaller huset som følge av at Konnerud-speiderne i 1982 fikk overta og restaurere villaen for kr 1. Drammen Kommune ble kvitt et problem og speiderne fikk sitt eget hus selv om det nok har vært ganske krevende å besitte et slikt hus. Det er derfor mange av oss foreldre med speiderunger som opp gjennom årene har tatt et dugnadstak både innvendig og utvendig. Folk med kompetanse på historikk og bevaring av gamle bygninger er meget imponert over hvordan speiderne har tatt vare på bygningen.

Eiendommen er tidligere utparselert fra Knatholt og senere Veierud(Thorrud) og ble benevnt som LO på Knatholt etter en Gudbrand Lo som bodde på Knatholt først på 1700-tallet. Nåværende flotte bygg ble reist rundt 1920 av Fredr. Kiøsterud. Den ble like etterpå kjøpt av O.H. Bernaas og dermed satt navnet Bernås-villaen klistret til bygningen.

Den gang veien fra byen gikk via Bernåsbakken til Konnerud sentrum (før den nye veien ned til Statoil) var Bernås-villaen omkranset av et tett og høyt plankegjerd med en stor inngangsportal og en kjempestor port som lå omtrent midt i nåværende Bernåskryss.

O.H. Bernås etablerte i 1911 en sagbruksbedrift i Drammen og ekspanderte og drev også høvleri, skaftefabrikk, treskoproduksjon. Sagbruket var kjent som spesialist på løvtreproduksjon. Det ble bl.a. hentet treskoarbeidere fra Danmark som var vel kjent med treskofaget.

På det meste hadde bedriften 50 ansatte og opphørte rundt 1950. Det var vel antagelig inntjeningen fra denne bedriften som gjorde det mulig å kjøpe eiendommen på Konnerud.

Revefarmen

Før og etter krigen var det utbredt med revefarmer på Konnerud og i en artikkel i dette bladet i 2001 oppsummerte vi hele 14 revefarmer og revefarmen på Bernås var blandt de to største. Etter hvert ble det minkdrift også. Farmen lå på begge sider av den senere bygde Djupdalsveien. Eiendommen hadde flere bygninger. Det var en sidebygning med leilighet samt stall, fjøs, hønsehus

På motorsykkelen Hansine Bernås (mor til Ove Regstad) og i sidevognen bror til Hansine- Kristoffer Bernås.

og fryseri. Sidebygningen lå omtrent der vannbassenget ligger i dag. Med revefarmen hørte mange aktiviteter som var samlet i et eget hus med foring, pelsrom etc. Ove mener å huske at mye av revematen kom helt fra Nissedal.

Thorbjørn Hansen var reverøkter der i 14 år og Ove kan også huske Wilhelm Thorkildsen og Anton Grøteig som arbeidere på revefarmen.

“Parringstårn”

Navnet på tårnet som en ser på et av bildene er satt av artikkelforfatteren og har ikke noe relevans til slemme tanker om livet på Bernåsgården. Derimot var det et viktig element i oppfølgingen av revefarmen da man fra dette tårnet overvåket parringsvirksomheten til dyrene.

Det flotte lysthuset som sees idag er flyttet på og stod tidligere nærmere eller midt i Djupdalsveien.

Sett med Konnerudøyne var det i en periode relativ stor virksomhet på Bernås Det var en stor familie og mange i jobb der som førte til en stor husholdning. Ingrid Ringstad var bl.a. tjenestejente der i en periode.

Det var krevende om vinteren med mye gårds og arbeidsplass som skulle måkes og på det verste ble det hentet folk fra sagbruket i byen for å holde snøen unna.

Om sommeren hadde man en pensjonert gartner som holdt orden i haven.

På den sydvendte delen av hovedbygningen var det en stor glassveranda som Ove kan fortelle ble brukt til kjøleskap om vinteren. Nåværende hovedstue var delt i to og fyringen foregikk i klebersteinsovn.

Ove Regstad

O. H. Bernås var bestefar til Ove Regstad som bor på Konnerud og vi har tatt en liten prat med Ove som nettopp fylte 80 år.

O.H. Bernås hadde 7 barn og Ove var sønn til datteren Hansine Bernås og har mye og fortelle fra sin oppvekst på Bernås.

Tårnet i bakgrunnen er ”Parinnstårnet” hvorfra man overvåket parringen i revefarmen. Foran hestene står Reidar Mortensen og Ove Regstad.

Konnerudkultur registreres

I rundt et år har han trasket rundt på Konnerud – og vært nysgjerrig på hva vår kjære bydel rommer av kulturminner. Nå foreligger en foreløpig oversikt fra Jo Sellæg - rådgiver i bygningsverk, som kjenner den eldre bebyggelsen i Drammen bedre enn de fleste. Han ert hyret av Drammen kommune for å komme med en utredning og tilrådning om verneverdige bygninger på Konnerud.

Registreringen er satt i gang etter solid påtrykk fra Skoger og Konnerud Historielag (SKH).

- Men det var først etter at Jo Sellæg i fjor våres ble med oss på et møte i Drammen kommune at det hele løsnet, og midlene til et registrering prosjekt ble tilgodesett med ressurser, forteller formann i Historielaget, Ole Kr Mortensen.

I forbindelse med prosjektet har SKH avviklet to samlinger. Den første ble avviklet i lokalene til Stiftelsen Konnerudverket i slutten av september. Her var innkalt 12 urinnvånere fra Konnerud som i alt ble presentert mer enn 334 objekter. Det

kom en rekke tips til Jo slik at han fikk mer kjøtt på beinet – og fylt ut bildet av enkelte bygninger.

Et artig poeng kom leder av Stiftelsen Konnerudverket, Nils Otto Larsen, med da han fortalte om saluttplassen som ble benyttet hver gang Greven av Jarlsberg gjestet Konnerud. Den befinner seg bak eiendommen Solibrenna i Dalenveien. Et sted som muligens bør merkes med et informasjonsskilt når den tid kommer.

Kulturregistreringen var også hovedtema på Høstmøtet i Historielaget. Det ble i omfang det best besøkte høstmøtet som er avviklet i Historielagets regi, med hele 63 personer på plass i kantina på Sørvangen. I dette møtet presentert Jo Sellæg sine foreløpig tall basert på sine funn. Tar man for seg de tre vernestatus som det jobbes med har Konnerud 13 bygg med høy verneverdi A. I klassen høy verneverdi B er det 53 bygg og av middels verneverdi C finnes det 79 bygg.

Av bygninger har Jo Sellæg registrert 25 som stammer fra 1700-tallet, 62 fra 1800-tallet. Fra perioden 1900 – 1924 er det registrert 110 bygninger, mens tilsvarende tall for perio-

Et meget godt besøkt høstmøte i SKH hvor Jo Sellæg dro et meget interessant foredrag om kulturminner på Konnerud. Her i samtale omkring Kirkeboka sammen med Ole Kr Mortensen, formann i SKH. (Foto Reidar Halden).

Historielaget har fått som spesialoppdrag knyttet til kulturminne- registreringen å oppdatere forekomsten av steingarder på Konnerud en utfordrende oppgave som dras i gang våren 2010. Vårt bilde viser en gammel steingard fra 1900 årskiftet tatt i området Dalen-veien/Granstad. (Foto: Historielagets arkiv.)

den 1925-1949 er 120 bygninger. Hvilke stilart husene er bygd i, er også en del av registreringen. Nå skal Sellæg jobbe med kvalitetsikring av sine funn.

En annen viktige side ved kulturminnene på Konnerud er steingardene. Her har SKH fått et spesialansvar med re-

gistrering. Vi vet at mye er forsvunnet, men hvor mye forhold til for eksempel nedtegnelsen til Karin Pihl? Denne oppgaven vil SKH gå løs på når vinteren har sluppet løs i 2010. Tenner du på oppgaven nå, meld deg per e-mail eller telefon.

32774982321174

TIPPE – LOTTO – JOKER - KENO

Hver gang du spiller kan du la staten betale en andel til Skoger og Konnerud Historielag. Registrer deg eller gi kommisjonæren vårt reg.nr. **982321174**

Kulturdagen i Skoger

Formidling av historisk kunnskap, kultur i Skoger og på Konnerud er et mål for arrangementet av Kulturdagen. Det hele er rammet inn av Skjeldrum gård, og Skjeldrumsaga i særdeleshet.

Av: Tone Sverresson Ørmen

Årets dag var en vakker høstdag i september fylt av solskinn, så de fremmøtte hadde en fin dag ute i det naturskjønne området rundt Skjeldrumsaga som ligger idyllisk til i Skogerbygda.

Nytt av året var auksjon med gamle gårdsgjenstander som var datert helt tilbake til 1780-årene. Auksjonarius Oddbjørn Lervik ropte ut og fikk solgt mange av tingene. Mange historiske gjenstander gikk under hammeren. Enkelte hadde kanskje noe av dette hjemme på loft eller kjeller. Men vi syntes det var viktig å vise frem gamle gårdsting og at det har en god verdi, ikke bare at prisen er høy, men også våre minner fra en barndom hvor disse gjenstandene var i bruk i dagliglivet. Vi får en påminnelse på en annen hverdag enn det våre barn vokser opp i nå.

Sanitetskvinnene sto for kaffe og vafler på låvebroen, mens Skoger Velforening sto for lefse baksten opp i det gamle rødehuset. Det var informasjon og bildefremvisning inne i den nesten hundre år gamle Skjeldrum-saga som er midtpunkt under kulturdagen.

Linda Skjeldrum solgte gårdsprodukter og plommene var søte og gode. Det var musikalsk åpning med hardingfelespill på tunet. Tantebarna til Linda, Eva Marie og Maria Skjeldrum Toppe fra Bergen åpnet dagen med et musikkstykke.

Barna fikk snekre så mange fuglekasser de bare orket og konkurrere dessuten med å kaste hestesko. 4H hadde ansvaret for en natursti for barn. Mye dugnad og mange arbeidstimer ligger

Med litt hjelp fra pappa Bendik lagde Linus Nålby fuglekasser under kulturdagen. Foto: Nils J. Maudal, DT.

bak, men det er viktig for Skoger og Konnerud Historielag som initiativtager til kulturdagen å sette bygdekulturen på kartet

-- Kulturdagen var et samarbeidsprosjekt mellom Skoger og Konnerud historielag, Skoger Sanitetsforening, Skoger Skogerierlag, Skoger Bondelag, Selvik Bruks Jeger og Fiskeforening og Vestre Skoger velforening og 4H-gruppa i Skoger som laget natursti for barna.

Auksjonarius Oddbjørn Lervik klar med hammeren.

Gro Lunda og Elisabeth Juel Ramnæs i gang med lefsebaking.

Demonstrasjon av hvordan gårdssaga virket før i tiden. Steinar Lunda helt til høyre i bildet.

Gårdeier Linda Skjeldrum solgte plommer, epler og eplesaft fra egen gård sammen med nevøene til v. Sigmund Skjeldrum Toppe (9) og Lars Olav Skjeldrum Toppe (12) som hadde kommet helt fra Bergen for å hjelpe til tante.

Tone Sverreson Ørmen takker med en blomsterhilsen Eva Marie og Maria Skjeldrum Toppe for det musikalske innslaget.

Sanitetskvinnene sørget for kaffe og vafler på låvebrua. Fra venstre: Tove Simensen, Grethe Roholt, Anne-Elise Sand, Inger-Johanne Magnussen og Inger Holmen. Foto: Nils J. Maudal, DT.

Riseplassen - hvor er nå det?

Viksetergrenda er området syd for Mjøndalshytta/Tabor Kavlemyrområdet og Bremsedammen.

Av: Erik Grinderud

Viksetergrenda har i eldre tider og nesten frem til vår tid vært bebodd av hardføre slitere. Det har vært kvinner og menn som ha slitt for tilværelsen og det var noen av disse jeg ville skrive om. Inne i dette området ligger også Brekkeplassen litt bortgjemt fra veien. Riseplassen som helt inntil 30-40 år siden var en fin åpen plass ligger omtrent i veikrysset/skiløypekrysset som deler seg til Bremsa og Sagdammen.

Det er ikke mange år siden Konnerudspeiderne hadde leir samling på denne fine åpne plassen som nå er helt gjengrodd.. På 70-80-tallet var plassen et yndet utfartsted for barnefamilier.

Plassen ligger ikke langt fra Bremsetjern som ligger i Nedre Eiker kommune. Fra

en artikkel fra 1939 har jeg fanget opp noe informasjon.

Til denne plassen kom for 170 år siden (må ha vært rundt 1770) en mann som het Anders Kristoffersen Nedberg som ryddet plassen og fikk seg et hjem der. Til å begynne med satte han opp ei jordhytte som beboelseshus, men etter en tid satte han opp et tømmerhus med to rom,- noe som var svært alminnelig for småkårsfolk den gang. Hans hustru het Riise og det må antas at det er etter henne plassen fortsatt har sitt navn Riseplassen. Hvorfor han etablerte seg her står det ikke noe om men en kan jo gjette at det hadde sammenheng med gruvedriften som allerede var i gang og dermed lettere og få småjobber for den virksomheten.

Riise virket som jordmord her inne på skogen og det er ikke få verdensborgere Riise har tatt imot Kristiane Karlsen eller Kristiane Plassane som hun populært kaltes i daglig tale kunne fortelle at hun som 10-åring midt på natten gikk den lange

veien helt fra Stallane til Riseplassen for å hente den gamle kona til fødselshjelp. Riise var ikke sen om å komme seg opp og innover til Stallane bar det i rask marsj og hun kom tidsnok til å utføre sitt viktige arbeide med barselsmottak.

Etter Anders og Riise's død har visnok ikke Riseplassen hatt fast beboelse året rundt, men ei datter av dem drev i flere år setterdrift der om sommeren. Etter som årene gikk og alderdommen også nådde henne har det ikke vært drift på Riseplassen.

Ut fra det som er beskrevet må en anta at det ikke har vært drift der etter ca 1900.

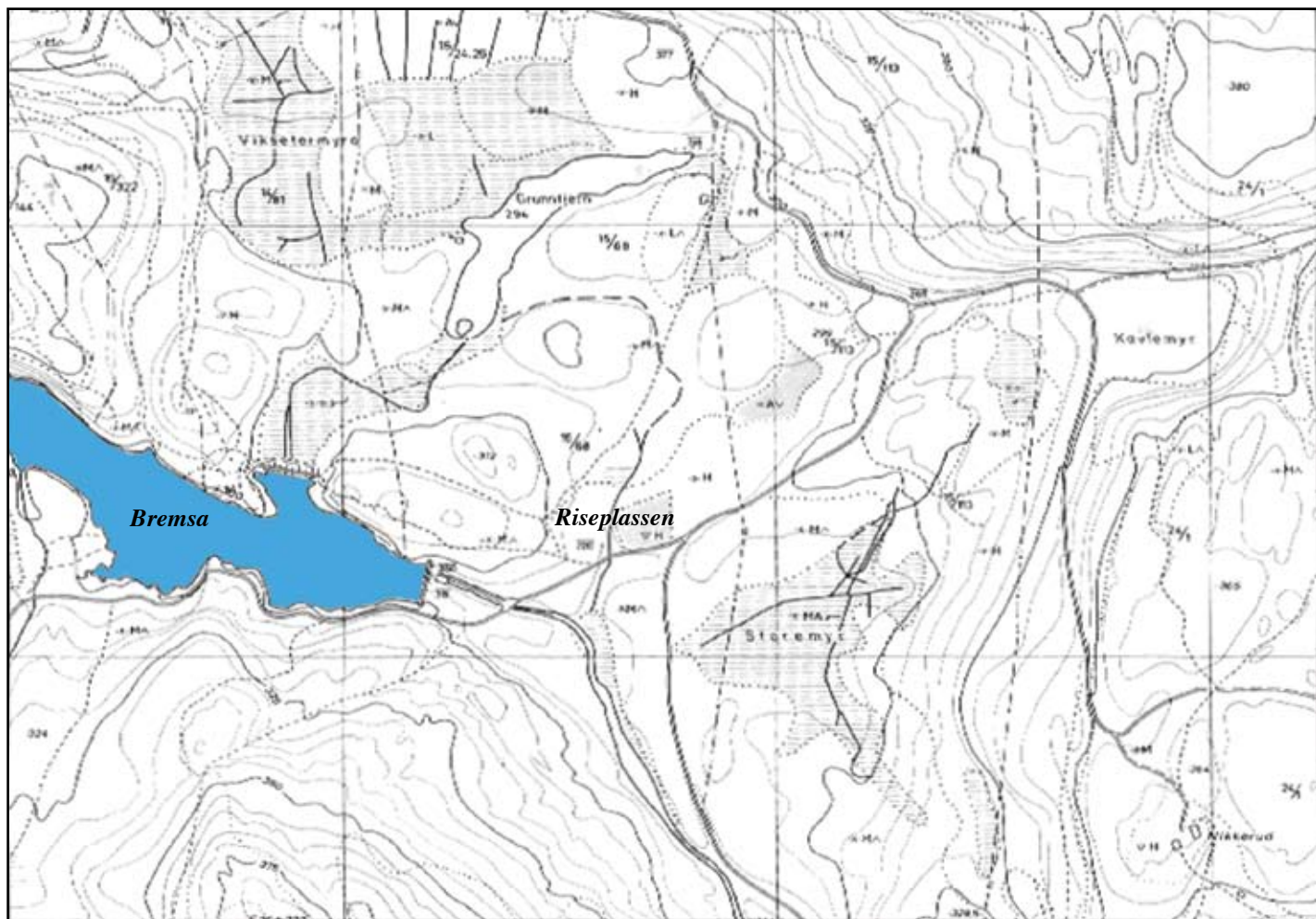
Våningshusert er nedrevet, men man kan fortsatt betrakte grunnmuren sammen med ripsbuskene som ennå kan finnes.

Låvebygningen stod lengst oppe som et minne om Riseplassen. Ny vei ble bygd (delvis over plassen) i 1960 som ledd i at Bremsa ble drikkevannskilde for Skoger Kommune.

Dagens eier av Riseplassen er Ole Cristian Ingebretsen med adresse i Nord-Norge.

Riseplassen i ca 1925 tegnet av Erik Grinderud.

Kart som viser Riseplassens beliggenhet.

Riseplassen var et yndet utfartssted for familier fra Konnerud. Bekken som renner langs plassen var et yndet tilholdssted for de yngste. Særlig det å slippe barbåter gjennom røret som går under veien til Bremsetjern. Dette bildet er tatt tidlig på 1980-tallet. Om noen kjenner karen i forgrunnen. Jo da det er Jan Gurrik. (Foto: Ole Kr Mortensen).

Thorbjørn Tollefsen - jegeren, musikeren og byggmesteren

Av: Per Runar Thoresen

“Det er greit , du kan bare komma i mårra. Værmeldinga er så dålig at da blir’e ingen jakt.”

Som historielag er vi jo mest interessert i å prate med 80-åringen om gamle dager på Konnerud og har notert oss noen områder vi ville vite mer om. Den avsatte timen blir raskt to timer for Thorbjørn prater som en foss. Denne svære mannen er antagelig fylt med svære lunger som prater på inn og utpust. Stemmebåndene får sine ordrer fra en fortsatt velfungerende hjerne som husker det meste og det er vel ikke uten grunn at folkeskolelæreren sa han hadde evner som gjorde at han måtte gå videre på skolen. Slik ble det nå ikke for en papirarbeider-sønn etter krigen men evner kan brukes til så mangt og slik ble det med Thorbjørn som har levd et utrolig interessant liv..

Han flyttet fra byen til Kjølstad inne på Konnerudkollen som 9-åring rett før krigen og begynte i 4 klasse på Konnerudskolen

som hadde 4 klasserom. Den store gevinsten for en guttunge var jo at han på Konnerud gikk på skolen annenhver dag mens de gikk hver dag i byen. De lærte sikkert like mye og rakk ikke å bli skoletrøtte som det heter.

Flust av fritid tenker vi med tid for masse guttungestreker og fanteri men faren hans papirarbeideren og trekkspilleren Olaf Tollefsen hadde stor kontaktflate og var ikke sen med å skaffe han jobber. Når en kom opp i ungdomsåra var det vanlig og betale litt for kost og logi i heimen den gang og en femtilapp i måneden minnes han godt.

Lukejobb på Stormoen gård var en ikke altfor spennende jobb, men en dag kom sjefen Martin Bjerknes og sa: “ Du som er fra Konnerud kan vel kjøre hest?” Thorbjørn hadde aldri kjørt hest, men tok imot den atskillig triveligere jobb med å kjøre inn høy hver ettermiddag.

Thorbjørn Tollefsen i fullt jaktantrekk foran Villmarkshuset og der inne er det bare utstoppa jakttrofeer. Foto: Reidar Halden.

Konnerudkollen Turisthotell

lå jo bare 10 min. gange fra heimen og her var det mange gjøremål for en kraftig og storvokst guttunge. Det startet med luking i blomsterbedene og avanserte senere via kjøkkentjeneste til "Pikkolo" og altmulig-gutt. Tyskerne kom etter hvert og hotellet ble feriested for fortjensfulle tyske offiserer.

Det var en tidligere polsk sjøkaptein som var sjef den gang og alle rekruttene på polske båter ble kalt Moses. Slik ble det også med Thorbjørn. De norske jentene som jobbet der lyttet i hemmelighet på radio fra London og Thorbjørn gav varsel når det var fare som nærmet seg.

Brennevinet var billig på hotellet med 2 kr snapsen og det var mye dans og moro om kveldene, Thorbjørn var kapellmester og sveivet grammfonen og kanskje måtte man ha gehør da også for at plata skulle ha den rette farten.

Rikskommissær Terboven var en snartur innom og Thorbjørn ble truet til å bære kofferten hans inn fra den langflate svarte Mercedesen..

Ellers var det nok mer kritisk ved en flaggseremoni på flaggplassen utenfor hotellet når Thorbjørn var uheldig og tråkket på en flik av vimpelen. Han ble kalt inn til Supernazisten Grossmann for en overhaling men det gikk bra denne gangen også. Tyskerne kunne være greie også og en dag fikk han besøk i kjelleren mens han guttungen var satt til å slagge to svære fyrkjeler som var en voksen manns jobb.

Da han fikk høre at han bare tjente 75 kr i mnd. ble lønnen umiddelbart doblet.

Birger Ruud

Faren hans kjente godt Bjarne Næss som eide Drammen Skifabrikk. Her ble det jobb bl.a. sammen med Birger Ruud. Om Konnerudgutta ikke kunne kjøre hest, så kunne de bruke skiene. Før påske var det storjobb med å tjære skiene for folk.

Ytterkoll-løypa er det ikke mange på Konnerud som vet om, men i denne stupbratte nedover-løypa fra innerst på Konnerudkollen og ned til Ytterkollen ved Pukerud ble det arrangert NM i storslalom i 1953 av Drammen slalomklubb. Thorbjørn husker det godt men synes fortsatt det er ubegripelig at noen torde å kjøre ned der. Hverken traseen eller prepareringen fikk terningkast 6 og løypa ble snart lagt ned og er forlengst tilvokst.

Bygningsfaget ble etter hvert hans profesjon. Etter en forsiktig oppstart hos Johannes Prøis avanserte han i faget. Han var en solid tømmermann og som byggeleder for Darmmens største entreprenører har han hatt ansvaret for utallige byggeprosjekt i området.

Villmarkshuset

Bautaen over hans kvalitet og innsats ligger godt forankret i skogkanten ved Olsrud parkering inne på Stubberud. Der ligger "Villmarkshuset" som eies av Konnerud Jeger og Fiskeforening og er i bruk hver eneste helg til ulike arrangementer. Hele bygget er gjennomsyret av kvalitet og stil i en ånd som en kan forvente av en slik forening og det er ikke vanskelig å se at det er Thorbjørns hånd og tanker som preger bygget. Et bygg som neppe hadde vært reist uten Thorbjørns iherdige innsats overfor byråkrati og andre protestgrupper.

Fra venstre: Erling Jacobsen, Jørgen Prøis, Ivar Tveten og Thorbjørn Tollefsen.

Jegeren

Jegeren Thorbjørn er jo legendarisk og antagelig blant de mest kunnskapsrike og skaukjente jegere på Konnerud gjennom tidende. Utallige beretninger er skrevet i ulike Jegerblad og jubileumsskrifter om Thorbjørns vellykkede hunder, geværer og jakthistorier.

Han var med og stiftet Konnerud Jeger og Fiskeforening i 1951 og er vel den med lengst ansiennitet i foreningen. På dette området er ikke Thorbjørn til å stoppe og de forunderligste jakt-historier hagler like fort ut av munnen som patronene i hagla. Men som sagt innledningsvis. Vi hadde ikke satt av flere dager til denne praten. Da kunne vi skrevet boken: "Muntre jakthistorier fra Konnerud".

Musikken og de "Navnløse"

Sammen med 3 andre Konnerud-karer(Erling Jacobsen, Jørgen Prøis og Ivar Tveten) etablerte han i 1943 Konnerud's "Rolling Stones" Kvartetten med de fire 14-15 åringene hadde ikke noen navn og de kalte seg derfor de "navnløse" Thorbjørn på trekkspill og Erling på Komse eller TIM TAM. Det var en spritkanne med ståltrådstrenger og et trestykke som lagde lyden. I tillegg hadde de 2 munnsspill. De spilte rundt på Konnerud og Skoger (gangavstand) på ulike arrangementer.

Thorbjørn var også en av pilarene i Konnerud Musikkorps som han var med og stiftet i 1951. Skolestyrer Olaf Haveraaen var en av initiativtagerne som følte et dypt savn av et musikkorps på 17 mai.

"Thorbjørn- nå må jeg desverre gå" Hils Solveig og takk for boller og kaffe.

Gummistøvelinnsamling - en del av krigshistorien

Historien om 2. verdenskrig, så langt den er fortalt, handler om helter og svikere. Lite er skrevet om hvordan krigen påvirket hverdagslivet til vanlige folk, bortsett fra i matveien. Vi som er vokst opp med foreldre som opplevde krigen, har hørt mye om hvor skrint det kunne være i matskapet. Byarkivet har mer å fortelle - som at okkupasjonsmakten til og med tok fra folk gummistøvlerne deres.

Av: Ingvild-Anita Vælde Kösling

AV INGILD-ANITA VELDE KÖSLING

Den 28. oktober 1942, sendte innenriksdepartementet et rundskriv til ordførerne i alle landets kommuner, der det fremgikk at Reichskommissar hadde bestemt at det til bruk for Deutsche Wehrmacht i Norge skulle rekvireres gummistøvler hos norske borgere. Innsamlingen skulle i hver kommune administreres av ordføreren, under dennes personlige ansvar.

Ordføreren i Skoger ble pålagt å samle inn 20 par støvler, og det skulle gjøres med velkjent tysk grundighet. Her var det ikke snakk om å ta en tur ut på bygda å hente støvler der man måtte anta det fantes noen. Papirmølle skulle det være, og det så det forslo.

Et lite utdrag fra instruksene: «De skal kunngjøre innsamlingen ved oppslag som vil bli dem tilstillet i særskilt pakke. Oppslagene skal slås opp på dertil egnede steder i deres kommune mandag morgen den 2. november 1942.

Dessuten vil man herfra sørge for at kunngjøringen blir offentliggjort også i lokalpressen. (...)

I anledning av innsamlingen skal det først innhentes oppgaver hos alle menn over 18 år over brukbare gummistøvler av størrelse nr. 41 og oppover som de eier eller er i besiddelse av.

Fritatt for å avgis støvler og for å innlevere oppgave, er bønder, fiskere, skogs- og jordbruksarbeidere.»

Strengt saklige hensyn

Rundskrivet indikerte ikke på noen måte at dette var noe ordføreren burde ta lett på: «De innkomne oppgaver må straks gjennomgås og De må, såvidt mulig, kontrollere disse og forlange opplysninger i tilfelle

- Jeg har tomtearbeid og bruker disse ver dag. Jeg har heller ikke andre arbeidsstøvler eller sko for vinterbruk. For øvrig har disse vert meget benyttet i gardsarbeid og er naar vintertid strekker til - hvorfor disse er umistelig for meg. - Dette skrev en av de som fylte ut kortet for å dokumentere nødvendigheten av å beholde støvlene. (Illustrasjonsfoto Ole Kr Mortensen)

hvor de kan ha grunn til å tro at melding er forsømt avgitt eller uriktige opplysninger meddelt.

Når dette er skjedd, må De på en rettferdig måte og etter strengt saklige hensyn, utligne det for deres kommune bestemte antall par gummistøvler på kommunens innvånere, fortrinnsvis på dem som har flere par. (...)

De gummistøvler som skal avgis, må være parvis sammenbundet og tydelig merket med eierens navn og adresse og støvlens antatt verdi. Verdiansettelsen skjer ved innleveringen. Den må være så nøyaktig som mulig, og bør foretas med bistand av en sakkyndig. Ubrukbare gummistøvler avvises. (...)

Innsamlingen må skje så raskt som mulig og må senest være tilendebragt den 12. november 1942.»

Tukthus og kjempebøter

I dag kan vi tenke, at et par gummistøvler var vel ikke så mye å skulle avse. I papirene går det frem, at de støvlene som ble innlevert, gjennom-

Et kort som ble fylt ut av en overkonduktør.

Etternavn. Fornavn. **Skriv tydelig!** Adresse.

1. Stilling *Overkonduktør.*

2. Antall brukbare par gummistøvler nr. 41 og derover *1*

3. Antall mannlige husstandsmedlemmer over 18 år *2*

4. Anses noen av gummistøvlene nødvendige for arbeid eller næring? *Ja!*

I tilfelle ja, av hvilken grunn (utfylles utførlig og samvittighetsfullt!) *Jeg kjører bare godslog, drømmer om å skaffe skiftning hele vinteren i endel slaps og høy snø. Beste fra hjemmet i 3 dager på hver side, så dette er det eneste mulige for å få meg klar.*

snittlig ble taksert til mellom 20 og 40 kroner per par.

Av meldekortene, som ligger sirlig arkivert i bunkevis nede i rådhusets kjeller, kan vi lese, at støvlene var viktige for dem som eide dem. På kortene kunne de oppgi begrunnelser for at de hadde behov for å beholde sine støvler. Noe av det er hjerteskjærende lesning. Det forteller noe om datidas levestandard som vi ikke har vondt av å bli minnet om.

Men hva ville egentlig skje med den som ikke etterkom innmeldingsplikten?

Det fremgikk klart og tydelig av teksten på forsiden til de distribuerte meldekortene:

«Unnlattelse av å avgi melding, meddelelse av uriktige opplysninger, unnlattelse av å avlevere etter påkrav eller forsøk på omgåelse av bestemmelsene vil medføre tiltale ved SS- und Polizeigrecht Nord og kan straffes med tukthus eller med fengsel i inntil 3 år eller med bøter på opp til kr. 100 000.»

Meldekortene strømmet selvfølgelig inn til ordføreren og hans stab. Noen, som ikke synes det var nok plass på kortet til å skrive alt om hvorfor de trengte støvlene selv, sendte i tillegg sirlig håndskrevne brev, som dette, som er datert den 3. november 1942:

«Hrr. Ordfører!

Søker herved om å få beholde mine gummistøvler, da jeg trenger de så sår.

Har hveret syk av lungesykdom en par ganger så jeg trenger støvlene når det er styggvær. De er heller ikke nye, den ene må vulkaniseres ute på tuppen da den trekker til sig litt vann. Håper på at jeg får beholde dem, sender også et av de anviste kort.

Ærbødigst N.N., Strømsgodset»

En anleggsarbeider fra Gulskogen sendte dette brevet, for sikkerhets skyld med svarporto vedlagt:

«Til ordføreren i Strømsgodset!

Søker herved om at få beholde mine gummistøvler for arbeide og helsen skyld. Jeg er anleggsarbeider ved Nøsted Bruk og har hatt lungebetendelse og blødende mavesår flere ganger, siste gang for 1 år siden. Henviser til Dr. G. Moe og Drms. Sykehus.

Er helt avhengig av at holde mig tør på bena og beholde det arbeide jeg har, da jeg har vært meget ledig på grunn av sykdom.

Har stor familie og forsørge og har ikke hatt større årsinntekt end ca to tusen kroner, så jeg har ikke hatt anledning til at få kjøpt mig andet bentøi.

Dere forstår nok hvor vanskelig det vil bli for mig, vist jeg må levere mine arbeidsstøvler. Håper De venligst gir mig ett svar snarest mulig.»

Og her noen utdrag fra meldekortene:

«Jeg arbeider i en stenmølle hvor der males Kvarts, ærfaring viser gummistøvler står best i denne skarpe sten, det kan oplyses at har slitt ut et par trebunner på 1 måned.»

Fra et landpostbud:

«Til bruk i landposttjeneste i en rute paa 32 Km. Lengde. Samtidig gjøres opmerksom paa at de er meget dårlige, saa og si utslitte.»

Fra en overkonduktør:

«Jeg kjører bare godstog, Drammen - Skien. Skiftning hele veien i snøslaps og høy snø. Borte fra hjemmet i 3 døgn på hver tur, så disse er det eneste brukbare fottøi jeg har.»

Fra kirkegårdsarbeideren:

«Særlig under graving av graver, har det ofte forekommet vann, tildels likvann. Og ellers til stadighet under arbeide på kirkegården.»

Fra mureren:

«Det kan oplyses at jeg kun har et par Gummisnørestøvler som er 10 a 12 aar og de bruker jeg i arbeide hver dag.»

Fra sporskifteren:

«Støvlene er 7 år og lappet. Har søkt om støvler men fått avslag, og har ikke noe andet vinterskotøi, og er således umistelig for arbeidet.»

Klarte å holde fristen

Av ordføreren innberetning til innenriksdepartementet av den 13. november 1942, fremgår det at støvelordren fra høyeste hold ble fulgt til punkt og prikke.

Ialt kom det inn 336 oppgavekort, der flesteparten hadde oppgitt at de hadde behov for støvlene sine selv. «Lørdag den 7. november forteok ordføreren i samråd med herredssekretæren uttakning av de som man mente var forpliktet til å avgi gummistøvler.

For det tilfelle at endel av de rekvirerte støvler skulle vise seg å være ubrukbare, ble det bestemt å rekvirere 30 par. Deretter ble tiden for mottagelsen av gummistøvlene fastsatt til onsdag den 11. november fra kl. 9 til kl. 13.

Av de 30 par rekvirerte par ble 6 par avvist som ubrukelige og 4 par tilbakelevert etterat at vedk. Hadde legitimert at gummistøvler var nødvendig i arbeide.

Resten, 20 par, er oppbevart i herredshuset på Austad inntil avhenting finner sted.»

Som vedlegg til innberetningen finner vi oppgave over utgiftene til innsamlingen. Totale utgifter var på 195 kroner, 30 kroner gikk med til «leiet assistanse til mottagelse og taksering av gummistøvlene».

Ble ikke hentet

Om noen av de innleverte gummistøvlene i det hele tatt kom til å bidra til å holde Deutsche Wehrmacht tørre på føttene, er tvilsomt. Triolig ble de ikke hentet i det hele tatt.

Den 25. januar 1943 skrev ordføreren brev til Fylkesmannen i Vestfold, med spørsmål om støvlene ville bli hentet. Arkivet inneholder ikke noe svar på dette brevet. I februar 1943 sendes det imidlertid ut flere brev til eiere av gummistøvler, med beskjed om at de kunne få støvlene tilbake ved henvendelse til herredssekretærens kontor på Austad.

Faksimile av brevet som ble sendt ordføreren i Skoger med pålegg om å sørge for innsamlingen av gummistøvler i 1942.

Solstua barnehjem på Konnerud

Av: Per Runar Thoresen

Neida, jeg surrer ikke. Det er ikke barnehaver jeg tenker på men faktisk et barnehjem som eksisterte i hele 32 år (1939-1971) innerst på Konnerudkollåsen på Konnerud. Hjemmet ble drevet av Slumsøstrene i Frelsesarmeen i Drammen og var et meget populært sommersted.

Huset ble reist i 1929 av en frk. Halvorsen men solgt til Frelsesarmeen for 6000 kr på gunstige betingelser. 2000 kr ble betalt kontant og resten i rentefritt lån som ble betalt ned på 8 år. Frelsesarmeen hadde den gang et barnehjem i Bjørnstjerne Bjørnsonsgt og stedet på Konnerud skulle være en fin avlastning om sommeren.

Ved innvielsen i 1939 var det tilstede flust av notabiliteter fra Frelsesarmeens ledelse, vergeorganisasjonen, fra forsorgsvesen og det kommunale tilsyn..

Hjemmet lå jo langt fra naboer, men allikevel ikke så langt fra trafikken (15-20 min gange fra buss) I Drammens Tidende skrev man den gang: "En flott tumleplas for barna i lange baner og en luft som må kunne få den skraleste av dem kjempesterk."

Kjell Strand

er en oppegående kar (født 1936) som selv var barn på dette barnehjemmet og han har viet hele sitt liv til Frelsesarmeen.

Vestre gavlveggen på barnehjemmet foran hellingen ned mot Langmyrdammen.

Han er fortsatt å treffe enkelte dager hos Frelsesarmeen i Drammen hvor han hjelper til med servering av vaffel og kaffe til de som stikker innom. I tillegg rydder og ordner han før og etter musikkøvelser m.v.

Etter fødselen hadde ikke moren mulighet til å ta seg av den lille gutten og han ble plassert på Frelsesarmeens barnehjem i Drøbak. To år gammel ble han overført til Drammen hvor han ble værende til han var 15 år.

Solstua

Om sommeren var de på Solstua på Konnerud og av og til i påsken også. Det var et fantastisk flott sted å være. Ved krigsutbruddet i april i 1940 ble barna evakuert til Solstua.

Barnehjemmet der var i to etasjer. Betjeningen og spiseavdelingen holdt til i første etasje og annen etasje var delt i en gutte og en jentefløy. Det var køyesenger i to høyder på rommene.

På kjøkkengulvet var det kjellerlem ned til den tids kjøleskap.

Bygget hadde ikke elektrisk lys, så det ble å brenne parafinlamper og fyring med ved i ovnen når det var kjølig.

Det var fire slumsøstre (tanter) som hadde ansvaret og på dette stedet var man ikke i nærheten av noen dystre historier vi har hørt fra andre barnehjem.

Artikkelforfatteren kan godt huske at de store flokkene kom med Konnerudbussen og gikk av ved holdeplassen like ovenfor innkjørselen til Villmarkshuset på Stubberud.

Kjell Strand forteller om et aktivt liv som for alle andre unger i samme alder. Det var skihopping i påsken og om sommeren var det aktiviteter knyttet til Langmyrdammen hvor man forøvrig ble sendt for å vaske beina når de var for møkkete.

Kjell Strand peker på tomten og den nye villaen hvor hans kjære barnehjem en gang stod. Foto: Reidar Halden.

Ellers var det bærplukking av bær til eget syltetøy, morelltrær og det som ellers finnes i naturen. Til å begynne med var det vannølle nede ved Langmyrdammen som senere ble avløst av borehull som vannkilde.

Mat og melk og hopp i høyet

De største gutta hentet melk på gården Grinderud lenger ned i Stubberudveien og turen og armene ble lange nok med et ti-liters melkespann å bære på. På låven til Grinderud var det populært med basing i høyet og når klokka gikk raskere enn en kunne følge med, ble man hentet av en tante hjem til middag.

Skalstad Landhandleri i Skalstadkrysset var leverandør av mat og det var en fin tur ned Grubegata for å supplere mangelvarer. Posten ble hentet på Tveten. Storhandelen en gang i uka ble gjerne utført av Bjørn Skalstad selv med hest og kjerre opp Grubegt. og husker vi han rett var nok dette også et høydepunkt for han da han fikk seg frigjort fra diskejobben i butikken...

Geografisk kan vi plassere stedet 5-600 m rett nord for Stubberudveien ovenfor Langmyrdammen på et flott platå hvor det i dag ligger 2-3 eneboliger med fastboende..

Etter 1971 var hjemmet i privat eie og brant desverre opp. I dag ligger en stor fin enebolig på den vakre plassen.

Kjell Strand som mimrer da han som barnhjemsbarn klatret i en liten furu som har vokst seg veldig stor.

Barnehjemmet en fin sommerdag med barn og slumsøstre foran hovedinngangen Begge bildene av barnehjemmet er fra Frelsesarmeens historiske avdeling i Oslo.

Den glemte brudekrona vår

I et skap på kontoret til ordføreren i Drammen står en fløyelsforet eske med noe som later til å være en av byens best bevarte hemmeligheter. Byens egen brudekrona, som ble laget til byjubileet i 1986 har, så langt vi kjenner til, foreløpig bare pyntet tre bruder.

Av: Ingvild-Anita Velde Kösling

Det er kanskje ikke så rart. For hvis du ikke vet om krona, skal det noe til å oppdage den. Drammens kronjuveler befinner seg i en lukket koffert i et skap på ordførerens kontor, der de oppbevares sammen med ordførerkjedet.

Hvis jeg hadde vært H.C. Andersen, ville jeg her hatt stoff til en ordentlig dramatisering av brudekronas frustrasjon over å være vitne til at ordførerens kjede kommer på luftetur stadig vekk, hvordan det vender tilbake til skapet hver aften, og kan berette om snorklipping og høyheter og de aller overdådigste borddekninger, og hvordan det skitnviktige kjedet bruker halve natten til å fortelle brudekrona om sine opplevelser i den eventyrlige og store verden der ute. Det får bli en annen gang.

For nå skal det handle om krona.

Det var tidligere byplansjef i Drammen, Karin Pihl, som tegnet krona, som er bygget opp av sølvsirkler i ulike diametre. Fra sirklene henger smykkestenene hentet fra Drammens egen grunn, nemlig mineraler fra Konnerudgruvene.

Mineraler fra Konnerud. Brudekrona frister en bortgjemt tilværelse på ordførerkontoret, og kommer sjelden fram i lyset. Foto: Ingvild-Anita Velde Kösling.

Vakker brud. Lena Blomholt Fredriksen valgte å bruke byens egen brudekrona da hun sto brud. Foto: Sven-Erik Røed, Drammens Tidende.

Det er gullsmed Ingrid Iburg som har laget krona etter Karin Pihls tegning. Mineralene ble skaffet til veie av amatørgeolog Øyvind Juul Nilsen, som er tredje generasjons Konnerud-beboer.

Resultatet ble ei tidløs og klassisk krone, som kan brukes både til bunad, til klassisk brudekjole, og til mer spesielle varianter.

I sommer giftet Lena Blomholt Fredriksen seg i Nedre Eiker kirke med sin Jon. Han var ikke snauere enn at han fridde til Lena på selveste 17. mai. Ikke så rart da, at bruden valgte bunad på den store dagen.

Brudens mor arbeider som guide i Drammen, og kjente derfor til at kommunen har ei brudekrona til gratis utlån.

For Lena, som kommer fra Konnerud, var det gjevt å pynte seg med ei brudekrona full av vakre mineraler fra Konnerudgruvene. Lenas oldefar kom til Konnerud på slutten av 1800-tallet for å jobbe i gruvene. Han fant seg ei jente og ble boende. Da han døde, var han den siste gjenlevende som hadde jobbet i gruvene.

Så sterke bånd til Konnerud er imidlertid ikke noe krav for å få bruke den vakre kronen. Det holder lenge å være drammen-sjente.

Været i år

Av: Goro Halden

Været i år har ikke vært som det pleier å være
Jeg har sett at av gamle værmerker kan en mye lære.
Nå går vi mot vinter og nettene blir lange og mens tiden går og går
kan vi se litt på været vi har hatt i år.

Januar kom med snøvær i store mengder - det snedde både natt og dag
det ble vær av mange slag.
Også sol og kulde det ble, men for det meste ble det mye
sne og slaps og glatte veier og bøytebilen gikk til alle leier.

25 januar(Pålsmesse)- det ble snøvær uten sol men sol må vi ha
på denne dag for ellers blir ikke året så bra.
Får vi et dårlig år mon tro?
La oss håpe at sommeren i alle fall blir god

2 februar(Kyndelsmesse). Det ble sol og klart vær.
En klar og solfylt Kyndelsmesse varsler uår og en sen kald vår sies det.
Mennesket spår og Gud rår tenkte jeg og mellom Kyndelsmess og jul
har ikke vinteren skjul.

Den barnåla som faller i skogen den dagen skal ligge mitt i sneen
til våren
Altså halvpaten av vinterens sne er kommet nå
Hvordan skal dette gå?
For to meter høy sne vi kan nå- mye større sne det kan vi altså få.

Fra 5- 9 februar snedde det hver dag i store mengder
Så kom noen dager med sol og kulde
og gammeldags vinterføre det ble
Skiføret var fint – Konnerud er jo et deilig sted.

21 februar snedde det 50 cm på en eneste natt
Dagene etter det snedde som besatt
Snøværet ville ikke ta slutt
Brøytebilen gikk uavbrutt.

21 mars (Vårjamdøgn) kom med sol og fint vær
Dette været kan vi få helt fram til Jonsok sies det
Det verste snøværet tok slutt og våren kom med sol og sønnavind
men nettene var kalde.Tiningen av all snøen tok sin tid.

14 april (Sommermålsdag) Det ble sol og fint vær men litt over-
skytet.
Dette været vil vare i syv uker.
Sol og varme det ble i uker og dager.
Værvarslet stemte det. Våren var kommet og alle var glad.

17 mai ble en solskinsdag.Det ble så fint en vær.
Denne dagen har vi kjær.
På Konnerud er det ikke slik det engang var med jubelbrus. musikk,
opptog og sang.
Nei til byen må alle dra til kaos, jag og mas.

Pinseuka kom med sol og varme dager.
Det sies da at vi en dårlig sommer får
La oss se hvordan det går.

Juni kom med sommer vår og varme dager
Uten regn i lengre tid
Tørkesommer trodde mange det ville bli.

Regnvær kom først i juli måned med torden og lynnedslag
Det regnet hver dag og været var varmt og klamt
Solen var sjelden å se,- tordenvær det ble
Og lynet slo ned like ved. Det var uhyggelig det

23 juli. Hundedagene gikk inn med regn og utrygt vær
25 juli (Jacob våthatt) Dagen var regnfull især
Det spår regn til hundedagene er varme 23 august
Etterpå ville kanskje sommerværet komme

Fjerde hundedag var det sol og varme
Det spår et fint høstvær
Må høsten blir mild og god
Skal vi følge de gamle værmerker mon tro.

1 august (Per Vinkel) Det ble regn og utrygt vær
Og i tre uker ville dette været vare og det stemte bra
Mange spurte. Hvor kommer alt dette været fra?

23 august gikk hundedagene ut
og regnværet var nesten slutt
og været ble bedre etter hvert.
Jernnettene var milde.

29 august (Johannes Halshugg) kom uten frostnatt.
Varme netter kan vi trenge.
Det spår at vi ikke får nattefrost på lenge

1 september (kvernknarren). Det ble klart vær med sol
Og dette været vil vare til Mikkelsmess (29 sept)
Det stemte bra for hele måneden kom med sol og varme dager.
Det blomstret og vokste i eng og hager.
Frukt og bær modnet og sommeren var kommet tilbake.

Oktober måned kom med fint varmt vær
Men litt regn det ble i blandt.
Tenk så fint høstvær vi fikk
Det var for godt til å være sant.

1 november (Helgemess) været var grått og trist
med litt regn og sludd. Nå hadde været snudd
Det været vi får Helgemess vil vare i uker sju
Måtte sola snart snu.

De siste løvblad faller, godt å komme i varmen inn
Der forberedelser til advent og julen kaller
Takk for året som snart er gått
Et lite overblikk over været vi nå har fått

Medlem i historielaget?

Denne gangen har vi tatt på spanderbuksen og delt ut Historielagsnytt til samtlige husstander i Skoger og Konnerud bydeler men neste gang er det nok bare medlemmene som får bladet.

Ønsker du å bli medlem og få dette fine bladet "gratis" i din postkasse?

Bli medlem i Historielaget for kr 200,- pr år.
Familiemedlem kr 250,-.

Send penger med angivelse av avsender til

Konto: 2310.21.21554

Skoger og Konnerud Historielag

Postboks 9112, 3006 Drammen

Du kan også sende e-mail eller ringe til:

Randi Raaen: e-mail: ra.ra@online.no Tlf: 48264835

Per Runar Thoresen: e-mail: p-thores@online.no

tlf. 908 81 824

Ole Kristian Mortensen: e-mail : olekm@online.no

tlf. 971 52 949

Knalltilbud!

Konnerudpakka som julegave!

Menighetsrådet og Historielaget har som kjent gått sammen om "Prosjekt Kirkeboka".

Nå har vi laget et pakketilbud som du knapt kan si nei til. Hele Konneruds historie i ei bokpakke for 300 kroner. Da får du foruten boka Konnerud kirker 150 år også Konnerudverkets historie samt Vandring langs et vassdrag – tre bøker som favner historia i vår bydel. Totalt 458 sider med en mengde fotos.

En gave til familie og venner

Det er også mulighet til å kjøpe bøkene enkeltvis for respektive 150 kr - 150 kr. og 100 kroner. Stikk innom Konnerud kirke. Åpningstiden er 09.00 -15.00. Bokpakka kan også kjøpes under arrangementer i Konnerud nye kirke. Du kan også ringe kirken og bestille bokpakka hos diakon Jan Olav Walding 32 88 91 54/32211200 (til kl 15, torsdager kl.17). Si i fra så signerer vi også bøkene. Bruk gjerne telefonen, og vi stikker hjem til deg på Konnerud!

Hele overskuddet skal gå til ungdomsarbeidet på Konnerud!

God jul fra Menighetsrådet på Konnerud og Historielaget

Alle tre
bøkene
kun kr **300,-**